

Struikmuziek en de echtheid van schors

Het Noord-Hollands duinreservaat zondag bevolkt door kunstenaars

VAN ONZE MEDEWERKER MARIUS RUITER

Tijdens de Tweede Wereldoorlog lag Rembrandt van Rijns 'Nachtwacht' opgerold in de duinen bij Castricum en de klimduin bij Schoorl herbergde een bioscoop voor de Wehrmacht. Zondag is het Noord-Hollands duinreservaat het decor voor verschillende kunstenaar die 'live' werken tijdens de manifestatie Kunst en Koningsduin. Dichter Elly de Waard en schilder Dirck Nab vertellen over hun duingevoel en liefde voor de natuur.

De ergste buien zijn net overgetrokken als De Waard de statige villa van waterleidingbedrijf PWN (Puur, water en natuur) in Bakkum binnenstapt. De stortbuien van even daarvoor zijn slechte voortekenen. Want zondag staat even verderop in de duinen de kunstmanifestatie op het programma. Een route van poëzie, literatuur, beeldhouwen, schilderkunst en verschillende muziekgenres. Bezoekers van het evenement maken zo kennis met de manier waarop kunstenaars naar de duinen kijken.

„Ik wil mensen de echtheid van de natuur laten voelen. Zo heb ik een gedicht over boomschors en dat kan ik ze op deze manier ook laten voelen. Ook gaat er een over de klank van verschillende bomen”, zegt De Waard, die al dertig jaar midden in de Egmondse duinen woont. „Violen worden niet voor niets van esdoornhout gemaakt. Als je twee stammen op elkaar gooit dan klinkt dat al mooi.”

De Waard vond haar favoriete plek op de Scheilaan vlak bij haar huis. Daar draagt ze voor uit eigen werk en uit het werk van haar in 1978 overleden partner Chris van Geel.

Als een kathedraal

Schilder Dirck Nab woont en werkt in Bakkum. Hij probeert iedere dag even de duinen in te lopen om een schetsje te maken of ideeën op te doen die hij later in zijn atelier aan huis uitwerkt. „In de herfst ging ik elke dag. Omdat het een keer heel hard regende moest ik af en toe plat op mijn buik duiken om mijn map en mijn papier te beschermen. Ik ben helemaal doorweekt geraakt, maar mijn tekeningen zijn gered”,

Het favoriete landschap van Wim de Bie ligt bij Egmond

VAN ONZE MEDEWERKER MARIUS RUITER

Zelf groeide Wim de Bie op aan de grens van de Loosduinen en Kijkduin in Den Haag. Maar het mooiste duingebied vindt hij het gebied Vogelwater nabij Egmond aan Zee. Van de duinen bij Den Haag is slechts een klein strookje over.

Huize Vogelwater is het huis van dichter Elly de Waard waar De Bie vaak te gast is om midden in zijn favoriete landschap te logeren. De hoofdfoto op zijn website (bieslog.vpro.nl) is er een van de vogelkijkhut vlakbij het huis van de Noord-Hollandse dichter en oud Volkskrant- en Vrij Nederland-popcriticus De Waard. „Dat is mijn fa-

Elly de Waard.

licht Nab zijn drang tot het tekenen in de duinen toe. „Een boomstronk kan er steeds weer anders uitzien. Ik heb een plek uitgekozen waar de bomen als het dak van een kathedraal naar elkaar toe groeien.” „Ja”, reageert de Waard. „Ik ben ervan overtuigd dat dit natuurfenomeen, bouwers heeft geïnspireerd om op die manier kathedralen te bouwen.”

voriete plek in de duinen. Daar heb je me een uitzicht. Dat is net zo'n tropisch Bounty-eiland. Het mooiste landschap dat er is. Ik ben ook wel in Toscane geweest, maar dit is minstens zo mooi”, zegt de satiricus en kleinkunstenaar, die de duinen regelmatig als decor voor sketches gebruikte met collega Kees van Kooten. Hij haalt zijn inspiratie niet uit het glooiend gebied, maar zoekt het op om zich te kunnen concentreren. Om die rustgevende omgeving te behouden voerde hij regelmatig actie op televisie en op zijn internetpagina. De actie 'Laat de kust met rust' vocht hij tegen een windmolenpark in zee bij Den Haag. „Men-

Het licht glooiende landschap en de rijke historie van het Noord-Hollands duinreservaat zijn een onuitputtelijke inspiratiebron voor de beide kunstenaars. „Te weten dat tijdens de Tweede Wereldoorlog onder de klimduin een bioscoop van de Wehrmacht zat en dat de 'Nachtwacht' hier opgerold in de duinen heeft gelegen of dat er zoveel soldaten sneuvelden bij de

sen begrijpen niet dat die zogenaamde 'leegte' die zij zien, een oerultzicht is, dat je niet mag verstoren. Mensen zijn er te laat achter gekomen dat het een zeer belangrijk gebied is waar aan wordt geknabbeld.”

Cananefaten

Bij een ludieke protestactie wierp De Bie zich op als hoofdmans (Wamla le Brinno) van de oorspronkelijke bewoners van het duingebied bij Kijkduin: de Cananefaten. Met een rijk cultureel verleden, terug te voeren tot de prehistorie, als wapen eiste hij het duingebied terug van plannenmakers die met windmolens de horizon wilden vervuilen.

'Slag van Castricum' is heel bijzonder”, memoreert De Waard. Ondanks dat de dichter perioden in Frankrijk woonde, blijft Noord-Holland favoriet. Zuid-Limburg is voor haar al midden Europa. Nab gaat tijdens de manifestatie op 'zijn' plek in de duinen zitten tekenen. Zijn vrees voor al te bemoeizuchtig publiek hoort De Waard glimlachend aan. „Ik ga wel eens er-

Op een samen met oud-Doe Maar-zanger Henny Vrienten ingebrachte cd, 'De fluiten van ver weg', zijn geluidsfragmenten terug te vinden uit de 'rijke cultuur van de Cananefaten'. Samen met zijn vader en broer hield hij als kind 'hoofdkwartier' in een hut met als dekmantel de moestuin om de het bouwswel. Zondag voert De Bie geen actie, maar leest hij gedichten voor van Herman Gorter (1864-1927) tijdens de manifestatie 'Kunst en koningsduin'. „Dat is de grootste duin- en zeedichter binnen het Nederlandse taalgebied. Ik heb een keer in Bergen in het huis waar Herman Gorter woonde, gelogeerd. Dat is voor mij helemaal het mooiste wat er is.”

Doornvlak

Gewandeld in de wonderlijk zachte dag; het dorre blad

rustig gevouwen op mijn pad; de zon schijnt onafhloerst

hoewel de bosrand in de verte rondom blauwig is van nevel

over groen; het veld ligt als de open hand van een bekenle, warm

van palm, mij toegereikt als in een groet; een kleine blauwe roos

ontbloest haar welkom op een blootgewoelde potscherf aan mijn voet.

ELLY DE WAARD

gens in de stad zitten tekenen en dan heb je binnen de kortste keren mensen om je heen staan die vragen waarom die ene lantaarnpaal er nu juist niet op staat”, zegt Nab.

Stad

Ondanks de voorkeur van de 'echte' natuur halen de twee kustenaars hun inspiratie ook uit de stad. „Ik zat eens in zo'n volledig plasticen koffiebar in de Leidsestraat. Toen ik naar buiten liep was, in vergelijking met al dat plastic, dat grauwe asfalt al bijna als natuur. Bospad Leidseplein”, dicht De Waard ter plekke. Voor Nab werkt het 'rafelige' gebied aan de stadsrand met sloperijen en waar stedelingen koeien in de tuin houden, inspirerend. Voor De Waard is het niet anders dan het voordragen in een zaal. Maar wel apart dan de gemiddelde schouwburg. „Het is toch gek als er iemand midden in een vijver saxofoon staat te spelen en dat er opeens muziek uit de struiken komt of dat iemand verderop een grote witte kubus beschildert.” Op initiatief van boswachter Cees Zonneveld werd de manifestatie samen met De Waard en de Alkmaarse boekhandelaar Thomas Swinkels in Alkmaar op poten gezet.

Kunst en Koningsduin. Zondag 22 augustus in het Noord-Hollands duinreservaat. 11.00 tot 17.00 uur. Meer informatie over programma en route op www.pwn.nl en in het programma-boekje dat daar te bestellen is.

Wim de Bie: „Duinen vormen het mooiste landschap dat er is.”

Foto GPD/Reel Bazen/Instituut voor Beeld en Geluid